Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani), judecător Livia Mitrofan

Dosarul nr. 2ac-721/24
(2-22141174-02-2ac-24102024)

D E C I Z I E

18 noiembrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Roman Pascari și Constantin Roșca

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de reprezentantul „ITALTEH" S.R.L., administratorul Gradișteanu Irina,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „REAL CARGO INDUSTRY" S.R.L. împotriva „ITALTEH" S.R.L. cu privire la încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 10 iunie 2024, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de „REAL CARGO INDUSTRY" S.R.L. împotriva „ITALTEH" S.R.L. cu privire la încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei:

1. „REAL CARGO INDUSTRY" S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată împotriva „ITALTEH" S.R.L., solicitând încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii a indicat că în perioada 29 iulie 2022 – 1 septembrie 2022 a prestat „ITALTEH" S.R.L. servicii de transport și expediție internațională de mărfuri, care nu au fost achitate, după cum urmează.
3. Ruta 1 – nr. 827, data încărcării 28 iulie 2022, data livrării 2 august 2022, prețului de 3 550 euro, achitarea în decurs de 7-10 zile după data încărcării. Prin scrisoarea de trăsură CMR seria 0000844 se confirmă executarea corespunzătoare și cu bună credință a obligațiilor sale contractuale privind încărcarea mărfii și transportarea acesteia la destinație în termenul stabilit, la 2 august 2022 fiind emisă factura fiscală nr. EAC000223707 în sumă de 70 227,52 lei. Deși factura a fost prezentată, la expirarea termenului de achitare – 8 august 2022, pârâtul nu a achitat serviciile de transport, efectuând achitări la 16 august 2022 în sumă de 13 227,52 lei, echivalentul sumei de 674,1 euro, la 23 august 2022 în sumă de 15 000,00 lei, echivalentul sumei de 777,68 euro și la 16 septembrie 2022 în sumă de 20 000,00 lei, echivalentul sumei de 1034,05 euro. Prin urmare, pârâtul a rămas dator cu suma de 1064,17 euro.

4. Ruta 2 – nr. 1040, data încărcării 30 august 2022, data livrării 1 septembrie 2022, prețului de 2 670 euro, achitarea în decurs de 7-10 zile după data încărcării. Prin scrisoarea de trăsură din 30 august 2022 se confirmă executarea corespunzătoare și cu bună-credință a obligațiilor contractuale în calitate de expeditor, la 1 septembrie 2022 fiind emisă factura fiscală nr. EAC00655051 în sumă de 51 881,04 lei. Deși factura a fost prezentată pârâtului, iar termenul de achitare a expirat la 12 septembrie 2022, până în prezent pârâta s-a eschivat cu rea-credință de la achitarea serviciilor care au fost prestate în mod corespunzător și integral. Prin urmare, pârâtul datorează reclamantului suma de 2 670 euro.
5. Cumulând cele expuse, compania pârâtă înregistrează o datorie totală în mărime de 3 734,17 euro, urmând să suporte și achitarea penalității contractuale pentru perioada de întârziere în sumă de 7 900 euro.
6. Totodată, a indicat că a notificat pârâtul despre necesitatea stingerii datoriei acumulate în termen de 3 zile, însă pârâtul nu a reacționat.
7. Prin urmare, „REAL CARGO INDUSTRY" S.R.L. s-a adresat în instanță și a solicitat încasarea din contul „ITALTEH" S.R.L. a sumei de 1 064,17 euro cu titlul de datorie, conform contractului comandă nr. 827 din 25 iulie2022; încasarea sumei de 6 298,00 euro cu titlu penalitate conform contractului comandă nr. 827 din 25 iulie 2022; încasarea sumei de 2 670,00 euro cu titlu de datorie conform contractului comandă nr. 1040 din 25 august 2022; încasarea sumei de 1 602,00 euro cu titlul de penalitate conform contractului comandă nr. 1040 din 25 august 2022; încasarea sumei de 6 694,02 lei cu titlul de taxă de stat.
8. Prin cererea din 28 octombrie 2022 „REAL CARGO INDUSTRY" S.R.L. a înaintat pretenția accesorie privind compensarea cheltuielilor de judecată, după cum urmează: a sumei de 6 000 lei cu titlul de cheltuieli de asistență juridică și a sumei de 1 120 cu titlul de cheltuieli de traducere.
9. Prin referință, pârâtul „ITALTEH" S.R.L. a considerat că urmează a fi constatate, din oficiu, ca nulă absolut clauza ce prevede penalitatea de 4% din suma contractului pentru fiecare zi de întârziere din contractul comandă nr. 827 și contractul comandă nr. 1040 și, ca urmare, respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată, deoarece la 11 octombrie 2022 a stins integral datoria față de reclamant, achitând prin virament bancar următoarele sume: la 3 octombrie 2022 suma de 30 000 lei, la 10 octombrie 2022 suma de 27 000 lei și la 11 octombrie 2022 suma de 16 881,04 lei.
10. A mai menționat că în baza contractului comandă nr. 827 din 25 iulie 2022, pentru 47 zile pretinse de întârziere, penalitatea este aproape de două ori mai mare decât prețul contractului, iar în baza contractului comandă nr. 1040 din 25 august 2022, pentru 15 zile pretinse de întârziere, penalitatea este aproape cât prețul total al contractului. Astfel, penalitatea urmează a fi redusă integral.
11. Prin cererea din 20 septembrie 2023 reclamantul și-a menținut numai pretențiile privind încasarea din contul pârâtului a sumei de 6 298,00 euro cu titlul de penalitate, conform contractului comandă nr. 827 din 25 iulie 2022; încasarea sumei de 1 602,00 euro cu titlul de penalitate conform contractului comandă nr. 1040 din 25 august 2022; încasarea sumei de 6 694,02 lei cu titlul de taxă de stat; încasarea sumei de 10 120 lei cu titlul de cheltuieli de asistență juridică; încasarea sumei de 1 120 cu titlul de cheltuieli de traducere.

Poziția instanței de fond:

12. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 10 iunie 2024 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de „REAL CARGO INDUSTRY" S.R.L. împotriva

„ITALTEH” S.R.L. cu privire la încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată și s-a încasat de la „ITALTEH” S.R.L. în beneficiul „REAL CARGO INDUSTRY” S.R.L. suma de 1064,17 euro (o mie șaizeci și patru euro, 17) cu titlul de penalitate, conform contractului de comandă nr. 827 din 25 iulie 2022, suma de 1602,00 euro (o mie șase sute doi euro) cu titlul de penalitate conform contractului de comandă nr. 1040 din 25 august 2022, bani ce urmează încasați în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data executării datoriei, precum și suma de 10120 lei (zece mii o sută douăzeci) cu titlul de cheltuieli de asistență juridică, suma de 1130 lei (o mie o sută treizeci) cu titlul de cheltuieli de traducere, suma de 1246,99 lei (o mie două sute patruzeci și șase lei, 99 bani) cu titlul de taxă de stat. În rest cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată.

13. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a a reținut că datoria de bază a fost achitată de către pârât, reclamantul menținând pretențiile doar în partea încasării penalității și a cheltuielilor de judecată.
14. Instanța de fond a apreciat că, potrivit prevederilor contractuale, părțile au convenit asupra unei clauze penale în mărime de 4% pentru fiecare zi de întârziere, constatând că pârâtul a executat obligațiile de plată cu întârziere, fapt ce atrage aplicarea penalității.
15. Totodată, a respins argumentele pârâtului privind nulitatea clauzei penale, reținând că părțile sunt profesioniști și că transmiterea contractelor prin mijloace electronice nu afectează valabilitatea acestora, în lipsa contestării consimțământului.
16. Totuși, a admis pretenția privind penalitatea doar în parte, încasând din contul pârâtului suma de 1064,17 euro conform contractului de comandă nr. 827 din 25 iulie 2022 și suma de 1602,00 euro conform contractului de comandă nr. 1040 din 25 august 2022, precum și cheltuielile de judecată, apreciate ca fiind reale, necesare și rezonabile.

Solicitarea apelantului:

17. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, reprezentantul „ITALTEH” S.R.L., administratorul Gradișteanu Irina a declarant apel împotriva acesteia, solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 10 iunie 2024 și adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie constatată nulitatea clauzei privind penalitatea din oficiu și, ca consecință, respingerea acțiunii „REAL CARGO INDUSTRY” S.R.L. ca neîntemeiate.

Argumentele părților:

18. În susținerea apelului, reprezentantul „ITALTEH” S.R.L., administratorul Gradișteanu Irina a menținut argumentele indicate în referința asupra cererii de chemare în judecată privind stingerea integrală a acțiunii până la primirea spere examinare a acțiunii, necesitatea reducerii clauzei penale, ne probarea prejudiciului suferit prin neexecutare, solicitarea penalității ca modalitate de îmbogățire fără justă cauză, ne rezervarea dreptului de a solicita penalitatea, constatarea nulității din oficiu a clauzei penale.
19. Suplimentar, referindu-se la o hotărâre a primei instanțe, a invocat practica judiciară de recunoaștere a nulității clauzei penale din contractele-comandă de transport în mărime de 4%.
20. Prin referință, reprezentantul intimatei „REAL CARGO INDUSTRY” S.R.L., avocatul Macovei Gheorghe a solicitat respingerea apelului ca neîntemeiat, indicând că achitarea datoriei de bază nu echivalează cu eliminarea automată a dreptului creditorului de a solicita penalități, deoarece funcția clauzei penale este distinctă de datoria principală și are caracter de evaluare anticipată a prejudiciului.

21. Astfel, a subliniat că executarea obligației stinge efectele acesteia doar dată este efectuată în modul corespunzător, ceea ce în speță lipsește.
22. Totodată, explicând noțiunea și funcțiile penalității, a indicat că părțile pot conveni asupra unei penalități mai mari decât prejudiciu.
23. În plus, apelanta nu a probat întrunirea condițiilor pentru constatarea nulității clauzei penale prevăzute în contractul dintre doi profesioniști, or, norma de la art. 1077 se aplică exclusiv consumatorilor.
24. De asemenea a calificat ca o confuzie juridică invocarea rezervării dreptului de a solicita penalitatea la executarea tardivă atunci când aceasta se solicită pentru perioade anterioare efectuării plății, precum și invocarea îmbogățirii fără justă cauză.
25. În concluzie a indicat că apelul nu conține nici una din condițiile imperative prevăzute de art. 386 Cod de procedură civilă, nu indică nici o eroare de fapt sau de drept a primei instanțe, e ar permite casarea hotărârii.
26. În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantei „ITALTEH" S.R.L., administratorul Gradișteanu Irina, deși citată legal, nu s-a prezentat și nu a comunicat instanței motivele neprezentării, nefiind depuse cereri de amânare. În conformitate cu art. 379 alin.(2) Cod de procedură civilă, Colegiul a dispus examinarea cauzei în lipsa acesteia.
27. În ședința instanței de apel, reprezentantul intimatei „REAL CARGO INDUSTRY" S.R.L., avocatul Macovei Gheorghe, deși legal citat, nu s-a prezentat, însă a solicitat examinarea apelului în lipsa părții intimate, cu respingerea apelului ca neîntemeiat și menținerea hotărârii primei instanțe.

Aprecierea instanței de apel:

28. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.
29. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *„instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces".*
30. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă *„instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe".*
31. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
32. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru

soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

33. În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *„fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale”,* iar conform art. 130 Cod de procedură civilă *„instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei”*.
34. Probatoriul administrat în speță atestă că la 25 iulie 2022 și, ulterior la 25 august 2022, între „REAL CARGO INDUSTRY” S.R.L., în calitate de transportator, și „ITALTEH” S.R.L., în calitate de expeditor, au fost încheiate două contracte de transport de mărfuri – nr. 827 și nr. 1040.
35. Potrivit primului contract, „ITALTEH” S.R.L. urma să achite prețul acestuia de 3 550 euro în decurs de 7-10 zile după data încărcării – 28 iulie 2022.
36. Conform celui de-al doilea contract „ITALTEH” S.R.L. urma să achite prețul acestuia de 2 670 euro în decurs de 7-10 zile după data încărcării – 30 august 2022.
37. La 2 august 2022 transportatorul „REAL CARGO INDUSTRY” S.R.L. a emis factura fiscală nr. EAC000223707 pentru serviciile de transport prestate în temeiul contractului nr. 827 în sumă de 70 227,52 lei, iar la 1 septembrie 2022 – a emis factura fiscală nr. EAC00655051 pentru serviciile de transport în temeiul contractului nr. 1040 în sumă de 51 881,04 lei.
38. În vederea executării obligațiilor de plată pentru serviciul de transport prestat, „ITALTEH” S.R.L. a achitat la 16 august 2022 suma de 13 227,52 lei, la 23 august 2022 suma de 15 000,00 lei, la 16 septembrie 2022 suma de 20 000,00 lei.
39. La 20 septembrie 2022, „REAL CARGO INDUSTRY” S.R.L. a notificat „ITALTEH” S.R.L. cu privire la întârzierea executării obligațiilor de plată asumate prin contractele menționate, indicând aplicarea penalității, modalitatea de calcul a acesteia, precum și necesitatea achitării sumelor calculate cu acest titlu în termen de 3 zile de la recepționarea notificării, rezervându-și dreptul, în caz contrar, de a se adresa în instanța de judecată.
40. Ca urmare a neachitării sumelor solicitate, la 27 septembrie 2022 „REAL CARGO INDUSTRY” S.R.L. s-a adresat în instanță, solicitând încasarea din contul „ITALTEH” S.R.L. a sumei de 1 064,17 euro cu titlul de datorie, conform contractului nr. 827 din 25 iulie2022; încasarea sumei de 6 298,00 euro cu titlu penalitate conform contractului nr. 827 din 25 iulie 2022; încasarea sumei de 2 670,00 euro cu titlu de datorie conform contractului nr. 1040 din 25 august 2022; încasarea sumei de 1 602,00 euro cu titlul de penalitate conform contractului nr. 1040 din 25 august 2022 și compensarea cheltuielilor de judecată.
41. În contradictoriu, „ITALTEH” S.R.L. a prezentat probe ce confirmă achitarea la 3 octombrie 2022 a sumei de 30 000 lei, la 10 octombrie 2022 a sumei de 27 000 lei, la 11 octombrie 2022 a sumei de 16881,04 lei.
42. Urmare acestor circumstanțe, „REAL CARGO INDUSTRY” S.R.L. a solicitat încasarea din contul pârâtului a sumei de 6 298,00 euro cu titlul de penalitate, conform contractului

comandă nr. 827 din 25 iulie 2022; încasarea sumei de 1 602,00 euro cu titlul de penalitate conform contractului comandă nr. 1040 din 25 august 2022; compensarea cheltuielilor de judecată.

43. Examinând cauza, prima instanță a admis parțial acțiunea, încasând din contul pârâtului, conform contractului nr. 827 din 25 iulie 2022 penalitatea în sumă de 1064,17 euro și conform contractului nr. 1040 din 25 august 2022 penalitatea în sumă de 1 602,00 euro, precum și cheltuielile de judecată.
44. Așadar, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că soluția fondului este justă, fiind bazată pe interpretarea și aplicarea corectă a dispozițiilor legale, precum și pe cercetarea obiectivă a suportului probatoriu, situație ce impune menținerea actului judecătoresc contestat.
45. Astfel, conform art. 947 alin. (1) Cod civil ”*clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).”*
46. În conformitate cu alin.(4) a aceluiași articol ”*părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decît prejudiciul”.*
47. În acord cu art. 949 alin. (3) Cod civil ”*în cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalităţii numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării.”*
48. Potrivit art. 953 alin. (1) Cod civil ”*în cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalităţii disproporţionat de mari. La reducerea penalităţii, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.”*
49. Totodată, conform art. 1073 Cod civil *”într-un contract dintre profesionişti, clauza propusă de către o parte care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este prevăzută la art.1077 şi deviază considerabil, contrar bunei-credinţe, de la bunele practici comerciale”.*
50. Colegiul civil menționează că clauza penală constituie un mijloc de garantare a executării obligațiilor, reprezentând o evaluare convențională și prealabilă a prejudiciului pe care creditorul îl poate suferi în cazul neexecutării obligației asumate de debitor. Aceasta are funcția de a sancționa neexecutarea, executarea necorespunzătoare sau executarea tardivă a obligației, precum și de a simplifica sarcina probatorie a creditorului.
51. În acest sens, debitorul este obligat să repare prejudiciul cauzat creditorului ca urmare a neexecutării obligației pecuniare asumate, iar penalitatea convențională reprezintă o formă de despăgubire stabilită anticipat de părți, devenind exigibilă prin simplul fapt al neexecutării sau executării cu întârziere a obligației.
52. Totodată, încasarea penalității de întârziere constituie o modalitate de compensare a prejudiciului rezultat din executarea tardivă a obligației, fără a fi necesară dovedirea existenței și întinderii acestuia, întrucât părțile au stabilit de comun acord cuantumul despăgubirii prin clauza penală.
53. În speță, Colegiul civil reține că, potrivit contractului nr. 827 din 25 iulie 2022, obligația de plată în sumă de 3 550 euro urma a fi executată în termen de 7–10 zile de la data încărcării, respectiv 28 iulie 2022, ceea ce determină scadența obligației cel târziu la începutul lunii august 2022.

54. Cu toate acestea, din materialele cauzei rezultă că pârâtul a efectuat plăți parțiale abia la 16 august 2022, 23 august 2022 și 16 septembrie 2022, iar ulterior și în luna octombrie 2022, ceea ce demonstrează executarea tardivă a obligației asumate.
55. În mod similar, în temeiul contractului nr. 1040 din 25 august 2022, obligația de plată în sumă de 2 670 euro urma a fi executată în termen de 7–10 zile de la data încărcării, respectiv 30 august 2022, astfel că scadența intervenea în prima decadă a lunii septembrie 2022.
56. Respectiv, și în acest caz, executarea obligației de plată a fost realizată ulterior scadenței, inclusiv prin plăți efectuate în luna octombrie 2022, ceea ce confirmă încălcarea termenului contractual.
57. În aceste condiții, Colegiul constată că sunt întrunite premisele angajării răspunderii contractuale a pârâtului pentru executarea tardivă a obligațiilor pecuniare, fapt ce atrage incidența clauzei penale convenite de părți.
58. Nu poate fi reținut argumentul apelantului privind stingerea integrală a obligației anterior examinării cauzei, întrucât executarea obligației principale nu înlătură obligația de plată a penalității aferente întârzierii, aceasta fiind datorată independent de executarea ulterioară, pentru simplul fapt al întârzierii.
59. În ceea ce privește argumentul apelantului referitor la lipsa rezervării dreptului de a solicita penalitatea, Colegiul civil reține că din materialele cauzei rezultă că reclamantul, prin notificarea din 20 septembrie 2022, a adus la cunoștința pârâtului atât existența întârzierii, cât și aplicarea penalității, indicând expres modalitatea de calcul și solicitând achitarea acesteia, cu rezervarea dreptului de a se adresa în instanță.
60. Prin urmare, creditorul și-a rezervat în mod expres dreptul de a pretinde penalitatea, inclusiv ulterior executării obligației principale.
61. De asemenea, Colegiul respinge susținerea apelantului privind necesitatea probării prejudiciului, întrucât, în materia clauzei penale, prejudiciul este prezumat, iar creditorul nu este ținut să dovedească întinderea acestuia.
62. Cât privește critica referitoare la caracterul excesiv al penalității, Colegiul reține că prima instanță a intervenit în mod justificat asupra cuantumului acesteia, reducând-o la o valoare rezonabilă, raportată la durata întârzierii, conduita părților și proporționalitatea sancțiunii în raport cu obligația principală.
63. Astfel, contrar susținerilor apelantului, instanța de fond nu a validat în mod automat clauza penală în cuantumul convenit, ci a intervenit asupra acesteia, realizând un just echilibru între interesele părților, în conformitate cu exigențele legale.
64. Nu este întemeiată nici susținerea apelantului privind pretinsa îmbogățire fără justă cauză, întrucât penalitatea își are izvorul în convenția părților și reprezintă o consecință juridică a neexecutării obligației în termenul stabilit.
65. Referitor la invocarea de către apelant a necesității constatării clauzei privind penalitatea ca abuzivă, Colegiul civil reține că, pentru a fi calificată drept abuzivă, o clauză trebuie, cumulativ, să nu fi fost negociată individual, să se încadreze în ipotezele prevăzute la art. 1077 Cod civil și să creeze, contrar bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.
66. În speță, Colegiul constată că raporturile juridice deduse judecății s-au stabilit între doi profesioniști, care au acționat în cadrul activității lor comerciale, beneficiind de libertatea de a negocia și accepta condițiile contractuale, inclusiv clauza penală.

67. Simpla susținere a apelantului privind caracterul nenegociat al clauzei nu este suficientă pentru a atrage incidența art. 1073 Cod civil, în lipsa unor probe care să demonstreze existența unui dezechilibru semnificativ, contrar bunei-credințe.
68. De asemenea, Colegiul reține că apelantul nu a indicat și nici nu a demonstrat încadrarea clauzei penale în vreuna dintre ipotezele prevăzute la art. 1077 Cod civil, condiție esențială pentru constatarea caracterului abuziv.
69. Or, clauza penală, prin natura sa, reprezintă un instrument juridic recunoscut și utilizat în mod uzual în raporturile comerciale, iar stabilirea cuantumului acesteia ține de voința părților. Mai mult, părțile pot conveni asupra unei penalități mai mari decât prejudiciul, ceea ce confirmă marja de apreciere de care dispun în determinarea întinderii răspunderii contractuale.
70. În aceste condiții, Colegiul, în acord cu poziția primei instanțe, conchide că nu sunt întrunite cerințele legale pentru calificarea clauzei penale drept abuzivă, argumentele apelantului urmând a fi respinse ca neîntemeiate.
71. De altfel, argumentele apelantului relevă, în realitate, o confuzie între instituția reducerii penalității și mecanismul constatării caracterului abuziv al clauzei contractuale.
72. Or, dreptul de a solicita reducerea penalității intervine în ipoteza în care cuantumul acesteia este apreciat ca fiind excesiv sau disproporționat în raport cu obligația principală și consecințele neexecutării, instanța având competența de a interveni pentru a restabili un just echilibru între prestațiile părților.
73. Pe de altă parte, calificarea unei clauze ca fiind abuzivă presupune îndeplinirea unor condiții distincte, strict reglementate de lege, inclusiv existența unui dezechilibru semnificativ, contrar bunei-credințe, și încadrarea în ipotezele prevăzute de lege, ceea ce nu se prezumă și urmează a fi demonstrat de partea care o invocă.
74. În speță, criticile formulate de apelant vizează, în esență, cuantumul penalității stabilite contractual, apreciat ca fiind excesiv, ceea ce ține de mecanismul reducerii acesteia, iar nu de constatarea nulității clauzei penale ca abuzivă.
75. Prin urmare, susținerea caracterului abuziv al clauzei penale apare ca fiind lipsită de suport juridic, întrucât aspectele invocate de apelant se circumscriu controlului proporționalității penalității, deja realizat de instanța de fond.
76. În fine, invocarea nulității clauzei penale și a unei pretinse practici judiciare este lipsită de relevanță, or, o hotărâre singulară a unei instanțe de fond nu constituie practică judiciară și nu poate fundamenta o soluție diferită în prezenta cauză.
77. Prin urmare, Colegiul civil conchide că prima instanță a aplicat corect dispozițiile legale și a apreciat în mod just circumstanțele cauzei, motiv pentru care soluția de admitere parțială a acțiunii și de încasare a penalității urmează a fi menținută, precum și în partea compensării cheltuielilor de judecată, or, apelul nu conține critici sub acest aspect.
78. În conformitate cu art. 385 lit. a), art. 389-390, art. 394 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de reprezentantul „ITALTEH” S.R.L., administratorul Gradișteanu Irina.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 10 iunie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „REAL CARGO INDUSTRY” S.R.L.

împotriva „ITALTEH” S.R.L. cu privire la încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Roman Pascari

Constantin Roșca